

Warszawa, 09-03-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.7013.25.2025.ETP

Pani

Izabela Leszczyna

Minister Zdrowia

via ePUAP

Szanowna Pani Minister,

uprzejmie informuję, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi zaniepokojonych rodziców pacjentów oraz ich bliskich dotyczące braku refundacji pomp insulinowych dla osób po 26. roku życia chorujących na cukrzycę typu 1 oraz kryteriów systemu ciągłego monitorowania glikemii – CGM.

Jak wynika z napływających sygnałów, występują nierówności w dostępie do niezbędnych narzędzi terapeutycznych dla osób dorosłych z tą chorobą. Obecnie w Polsce refundacja pomp insulinowych obejmuje dzieci i dorosłych do 26. roku życia¹. Po przekroczeniu tego wieku pacjenci tracą prawo do refundacji, co zmusza ich do pokrycia pełnych kosztów zakupu pompy, sięgających nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych.

¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 367 ze zm. dalej: rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 500, dalej: rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie).

Tymczasem podawanie insuliny przy użyciu pompy zapewnia chorym bardzo dobre efekty. Mimo tego że pompa insulinowa umożliwia prawidłowe wyrównanie glikemii w przypadku wszystkich chorych, co zdecydowanie zmniejsza ryzyko wystąpienia powikłań cukrzycowych, tj. retinopatii, stopy cukrzycowej, dysfunkcji nerek i układu krążenia czy neuropatii, to refundacja jest kierowana wyłącznie do pacjentów poniżej 26. roku życia.

Podobna sytuacja dotyczy systemu ciągłego monitorowania glikemii (CGM). Pomimo że refundacja została rozszerzona na osoby powyżej 26. roku życia z cukrzycą typu 1 lub 3, wymagające intensywnej insulinoterapii i cierpiące na nieświadomość hipoglikemii, wielu pacjentów nadal nie spełnia tych kryteriów i musi samodzielnie finansować te urządzenia.

Brak refundacji dla dorosłych pacjentów może prowadzić do nierówności w dostępie do nowoczesnych metod leczenia, co może skutkować pogorszeniem stanu zdrowia i zwiększonym ryzykiem powikłań. Oznacza to, że po osiągnięciu 26. roku życia pacjenci nierzadko są zmuszeni do rezygnacji z terapii pompą insulinową lub systemem CGM ze względu na wysokie koszty, co stanowi zagrożenie dla ich zdrowia i życia.

Wobec powyższego w skargach do Rzecznika podkreślono, że niezbędne jest wydłużenie okresu refundacji pomp insulinowych oraz systemów CGM i objęcie nią dorosłych pacjentów, tak aby zapewnić im ciągłość leczenia na najwyższym poziomie. Jak również za niezbędne uznano ułatwienie dostępu do nowoczesnych technologii medycznych dla wszystkich pacjentów z cukrzycą typu 1, niezależnie od wieku, co przyczyni się do poprawy jakości ich życia i zmniejszenia ryzyka powikłań.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę, że leczenie insuliną z zastosowaniem pompy insulinowej oraz systemów CGM jest świadczeniem gwarantowanym finansowanym ze środków publicznych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Jednak rozporządzenie to nie koresponduje z rozporządzeniem w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie w zakresie grup osób, którym przysługują produkty wspomagające kontrolę glikemii. Dla przykładu należy wskazać, że zgodnie z lp. 23 załącznika nr 5 do rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, system CMG jest dedykowany dzieciom i młodzieży do 26. roku życia z cukrzycą typu 1 leczonym za pomocą pompy insulinowej. Natomiast brak jest we wskazanej regulacji odniesienia

do innej grupy osób, tj. chorych powyżej 26. roku życia z cukrzycą typu 1 lub 3, wymagających intensywnej insulinoterapii, którym przysługuje system CMG – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie.

Tym samym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1264 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie, w szczególności wskazanie, czy Ministerstwo Zdrowia planuje zmiany legislacyjne we wskazanej materii.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/